Velká válka a zákaz Sokola

Po sarajevském atentátu si vedení České obce sokolské uvědomovalo, do jakého postavení by přivedl válečný stav sokolskou organizaci. Slovanofilská orientace Sokola, působení sokolských cvičitelů v Rusku, kontakty se srbskými sokoly a v neposlední řadě vřelé vztahy s francouzskými gymnasty, - v kontextu aktuálních politických událostí šlo o vazby s nepřáteli Rakousko-Uherska -, to vše činilo ze Sokola v očích rakouských státních úřadů organizaci podezřelou z vlastizrady. Podezření rakouských úřadů, že sokolové vyvíjejí vůči monarchii podvratnou činnost, nebylo neopodstatněné. Josef Scheiner patřil k zakládajícím členům tzv. Mafie, tedy skupiny politiků, která podporovala činnost T. G. Masaryka v zahraničí. Z prostředků České obce sokolské poskytl jeden z prvních finančních příspěvků na Masarykovu „zahraniční akci“. Josef Scheiner byl zatčen 21. května 1915. Spolu s Karlem Kramářem ho eskorta odvezla do vyšetřovací vazby ve Vídni. O dva měsíce později byl z vazby propuštěn, jelikož vznesená obvinění se ukázala jako příliš chatrná. Českou obec sokolskou však ministerstvo vnitra 24. listopadu 1915 rozpustilo. K tíži jí byla přičtena především činnost amerických sokolů. Jednotlivé spolky přesto zůstaly díky své samostatné právní subjektivitě zachovány. V té době již ale sokolové déle než rok sehrávali svou historickou úlohu při vytváření československých legií ve Francii a v Rusku.

1. *Tělocvična Sokola Pražského přeměněná v letech 1. světové války na lazaret*
2. *Cvičitelský sbor moskevského Sokola z let 1907 až 1909*
3. *V Brně se ve dnech 27. až 29. 6. 1914 uskutečnil slet Sokolstva*
4. *Ve stejnou dobu, kdy v Brně cvičili sokolové, došlo 28. 6. 1914 v Sarajevu k atentátu na rakouského následníka trůnu Františka Ferdinanda d´Este. Atentát se stal roznětkou, která zažehla 1. světovou válku*
5. *Starosta České obce sokolské Josef Scheiner*
6. *Dopis oznamující Josefu Scheinerovi rozpuštění České obce sokolské*

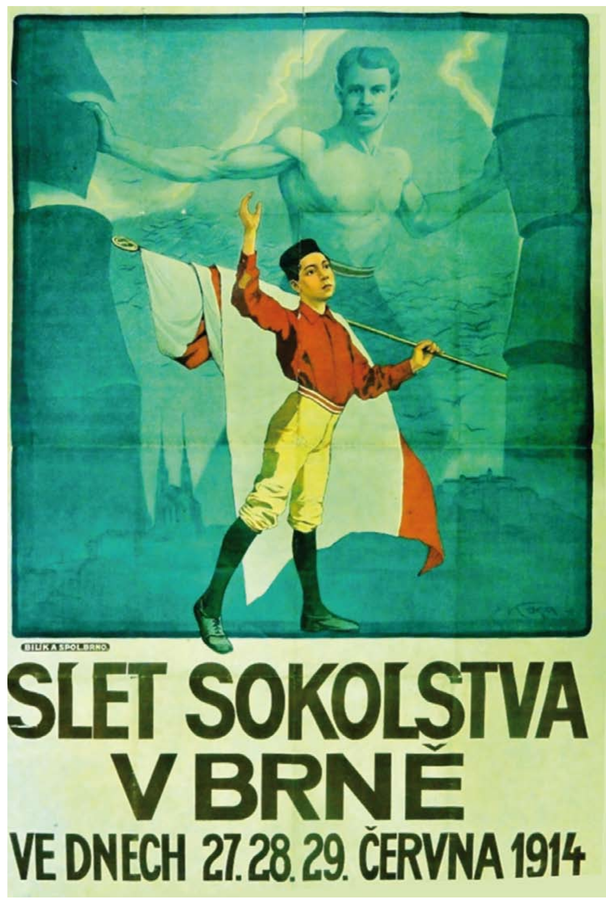

Great War and Ban on Sokol

After the Sarajevo assassination, the management of the Czech Sokol Society knew the position a war would put the Sokol organisation in. The Slavic orientation of Sokol, the activity of Sokol trainers in Russia, contacts with Serbian Sokols, and warm relations with French gymnasts – in the context of the current political events were all relations with enemies of the Austrian-Hungarian Empire – all of that made Sokol an organisation suspected of treason in the eyes of the Austrian state authorities. The suspicion of the Austrian authorities that Sokols did some subversive activities was not unjustified. Josef Scheiner was one of the founding members of the so-called Mafia, which was a group of politicians that supported the activity of T. G. Masaryk abroad. He was one of the first people who provided a financial contribution to Masaryk's "foreign action" from the resources of the Czech Sokol Society. Josef Scheiner was arrested on 21 May 1915. Together with Karel Kramář, he was escorted to pre-trial custody in Vienna. Two months later, he was released as the accusations were insufficient. However, the Ministry of Interior Affairs dissolved the Czech Sokol Society on 24 November 1915, namely due to the activity of the American Sokol. However, the individual unions were preserved thanks to their independent subjectivity. At that time, the Sokols had already played their role in the formation of the Czechoslovak legions in France and Russia for more than a year.

1. *The Prague Sokol Gymnasium transformed into a hospital during WWI*
2. *The training staff of the Moscow Sokol between 1907 and 1909*
3. *A Sokol slet in Brno on 27 – 29 June 1914*
4. *As Sokol members were performing in Brno, the Archduke Franz Ferdinand of Austria was assassinated in Sarajevo on 28 June 1914. The assassination was the fuse that sparked WWI.*
5. *Josef Scheiner, the Mayor of the Czech Sokol Society*
6. *A letter informing Josef Scheiner of the dissolution of the Czech Sokol Society*

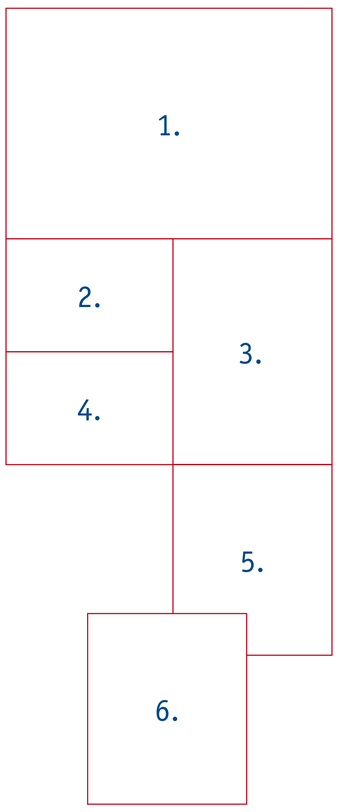

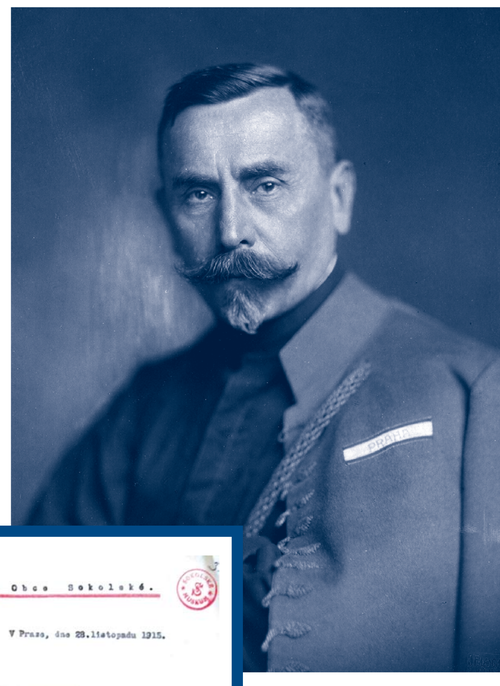

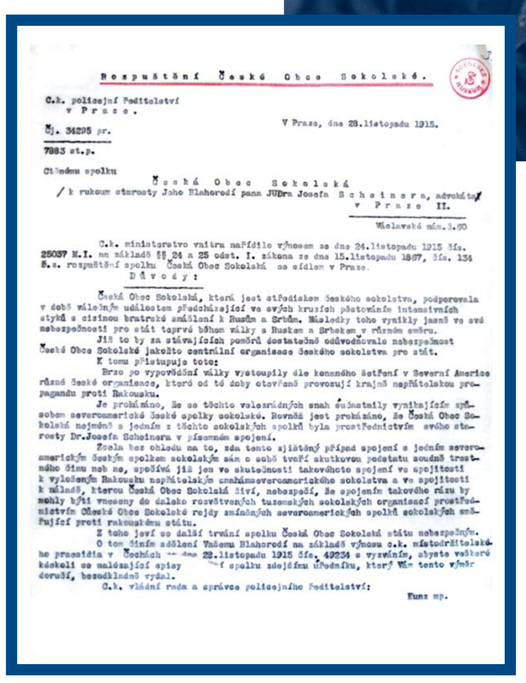

Rozpuštění České Obce Sokolské.

C.k. policejní ředitelství
v Praze.

V Praze, dne 23.listopadu 1915.

Čj. 34295 pr.

7983 st.p.

Českému spolku

České Obce Sokolské

/ k rukou starosty Jeho Blahorodí pana JUDra Josefa Scheinera, advokáta
v Praze II.

Wielowské nám.3.90

C.k. ministerstvo vnitra nařídilo výnosem ze dne 24.listopadu 1915 Čís. 25037 N.I. na základě §§ 24 a 25 odst. I. zákona ze dne 15.listopadu 1867, Čís. 134 ř.z. rozpuštění spolku České Obce Sokolské se sídlem v Praze.

Důvody:

České Obce Sokolské, která jest střediskem českého sokolstva, podporovala v době válečné události předcházející ve svých kruzích působením intensivních styků a zištnou kratrské smělení k Rusku a Srbům. Následky toho vyvolaly jasně ve své nebezpečnosti pro stát teprvé během války s Ruskem a Srbskem v různém směru.

Již to by za stávajících poměrů dostatečně odůvodňovalo nebezpečnost České Obce Sokolské jakožto centrální organisace českého sokolstva pro stát.

K tomu přistupuje toto:

Brzo po vypovědění války vystoupily dle konaného šetření v Severní Americe různé české organisace, které od té doby otevřeně provozují krajně nepřátelskou propagandu proti Rakousku.

Je známo, že se těchto velezrádných snah důstatně vyznačujícím způsobem severoamerické české spolky sokolské. Rovněž jest známo, že Česká Obec Sokolská nejméně s jedním z těchto sokolských spolků byla prostřednictvím svého starosty Dr.Josefa Scheinera v písemném spojení.

Zcela bez ohledu na to, zda tento zjištěný případ spojení s jedním severoamerickým českým spolkem sokolským sám o sobě tvoří skutkovou podstatu soudně trestného činu nebo ne, spočívá již jen ve skutečnosti takovéhoto spojení ve spojitosti k výlučným Rakouským nepřátelským severoamerickým sokolstva a ve spojitosti k válečné, kterou Česká Obec Sokolská čtyr, nebezpečí, že spojení takového rázu by mohly být vneseny do dálko rozvětvených tuzemských sokolských organisací prostřednictvím České Obce Sokolské rojdy zmíněných severoamerických spolků sokolských směřující proti rakouskému státu.

Z toho jeví se další trvání spolku České Obce Sokolské státu nebezpečným.

O tom činím sdělení Vašemu Blahorodí na základě výnosu c.k. místodržitelského prezidia v Čechách ze dne 22.listopadu 1915 Čís. 42234 s vyzvením, abyste veškeré následky ze nařízující spolku zdejším úřadům, který Vám tento výměr doručí, bezodkladně vydal.

C.k. vládní rada a správce policejního ředitelství:

Kunz mp.